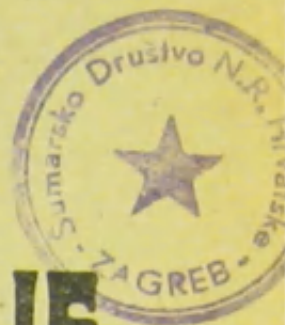

ИВО БАЈАЛО

2.7.47

ДРВНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

УЏБЕНИК ЗА I РАЗРЕД
ШКОЛА УЧЕНИКА У ПРИВРЕДИ И
ИНДУСТРИСКИХ ШКОЛА

РЕФВРЕНТ:

Инж. СТАНИША ЈОВАНОВИЋ

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Арх. СИГФРИД ЧИГОЛА и
ВЛАСТИМИР БОГДАНОВИЋ

„ГРАЂЕВИНСКА КЊИГА“
ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
БЕОГРАД 1956

Ова књига одобрена је решењем Савета за просвету и културу НР Србије
бр. 13583 од 17-XII-1955 год. као привремени уџбеник I разреда школа
ученика у привреди и индустријских школа.

ЗА ПРЕДУЗЕЋЕ ОДГОВАРА
ГЛАВНИ УРЕДНИК
ЉУБИЦА ЈУРЕЛА

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК
ЉУБИЦА И. ИЛИЋ

ЈЕЗИЧКИ РЕДАКТОР
МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ

КОРЕКТОР
МИОМИР ПОПОВИЋ

Тираж 3.000 примерака

Штампа Графичка индустријска школа — Београд, Солунска 21

У В О Д

Да би неки објект (напр. кућа, мост, авион, брод итд.) могао корисно да служи, односно да би могао успешно да врши намењени задатак, води се рачуна о конструкцији још пре његове израде.

Конструкција је латинска реч, а у техничком смислу значи грађење или састављање више разних делова у једну целину. Према томе и дрвне конструкције нас уче на који ћемо начин да саставимо — повежемо два или више комада у једну целину.

Дрвне конструкције су у врло блиској вези са технологијом дрвета. У технологији дрвета се проучавају све особине дрвета. Због тога занатлија који не познаје особине дрвета и остали материјал своје струке, као и начин састављања — повезивања дрвета, сигурно неће успети ни од квалитативно доброг материјала да изради неки предмет, а да се не појаве штетне последице (кривљење, пуцање, витоперење итд.). Није редак случај да некад не прође ни пола године од куповине напр. намештаја, а предузеће прими жалбу у погледу његове израде. У таквим случајевима често се баца кривица на лош материјал. Међутим у више случајева грешка је баш у недовољном познавању своје струке.

Из предњег можемо видети да је врло важно упознати дрвне конструкције. Исто тако важно је познавати, припремити, оштрити и одржавати алат.

ПОЗНАВАЊЕ И ПРИПРЕМА РУЧНОГ АЛАТА СА ОШТРЕЊЕМ И ОДРЖАВАЊЕМ

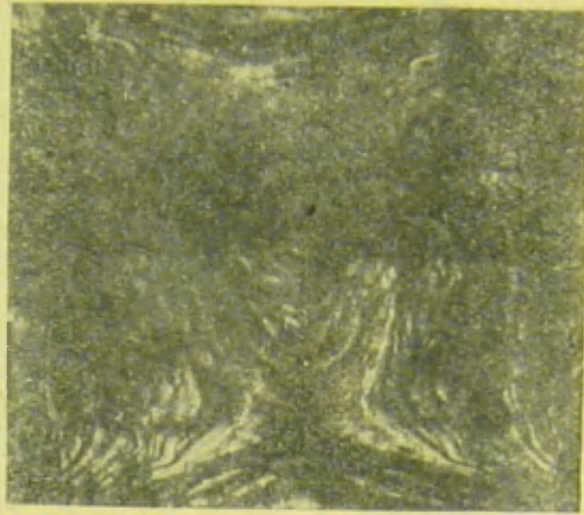
У в о д

При изради намештаја, прозора, врата и других предмета потребно је дрво тестерисати (пилити), рендисати (блањати), бушити итд. За наведене врсте радова употребљавају се разна средства. Средство које нам служи за израду неког предмета зове се алат. Алат, који непосредно обрађује дрво, зове се још радни или активни алат. Напр. тестера, ренде (блања) и длето су радни алат, јер њиме непосредно обрађујемо дрво. Међутим, постоји и помоћни алат или пасивни алат. Под пасивним алатом сматрају се сва помоћна средства којима се дрво не обрађује директно, већ нам она помажу у раду. То су столарска тезга (клуба), стегаче (које могу бити дрвене или гвоздене), кљешта, угаоник (угломер), метар, лонац за туткало итд.

За разне врсте послова употребљава се одговарајући исправни алат. То много доприноси доброј и лепој изради. Једино исправним алатом, вештином руку и добрим стручним знањем може се постићи брза и добра израда предмета. Добар и уредан радник је и добар чувар свога алата. То се запажа по томе што његов алат није излупан, прљав, туп и што се оставља на одређено место. Често се може оценити стручна способност занатлије баш по изгледу алата.

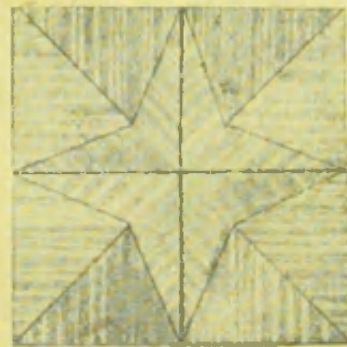
Поред обраде дрвета ручним алатом, оно се још обрађује и машинама. Машине су справе са покретним дело-

Осим наведених примера састављања фурнира, у пракси постоји још много других начина и могућности.

Сл. 127 б

Зато увек пре рада треба добро разгледати фурнир и размислити како ћемо га саставити. Тако ћемо успети да и од неугледног фурнира створимо леп и живахан изглед предмета.

Сл 127 г

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
Увод	3
Познавање и припрема ручног алата са оштрењем и одржавањем	5
Тестере (пиле)	5
Разметање зубаца	10
Оштрење ручних тестера	11
Чување и одржавање тестера	11
Ренде	12
Ренде за специјалне радове	13
Оштрење ножева и рендета	16
Чување рендета	17
Длета	18
Оштрење длета	19
Челична плочица	20
Оштрење и чување сврдлова	22
Завртач	23
Турпије и рашпе	23
Чекићи	24
Клешта	24
Алат за стезање	24
Запарач или стрегач	25
Угломери	26
Шестари	27
Столарска тезга (клуба)	28
Орманчић за алат	29
Важност дрвних конструкција у столарском занату	31
Шта претставља слика, скица, цртеж и детаљ код дрвних конструкција	33
Означавање пресека	34
Обележавање крајева необрађеног дрвета	35
Обележавање сљубница по ширини	36
Састављање сљубница једричавог дрвета	36

	Страна
Састав дрвета по ширини — — — — — — —	38
Појачање дрвета по ширини — — — — — — —	43
Угаони састав помоћу уреза — — — — — — —	47
Исправно резање чепа и рупе — — — — — — —	47
Састави код укрштања — — — — — — —	51
Састави на продужење (по дужини) — — — — — — —	51
Угаони састави ширих површина — — — — — — —	56
Уопште о косим зупцима — — — — — — —	57
Правилно и неправилно распоређени зупци — — — — — — —	58
Појачање странице фијоке — — — — — — —	65
Угаони састави чеоног косог реза — — — — — — —	65
Састављање дрвета у луковима — — — — — — —	68
Састави профила унакрст — — — — — — —	70
Састав врата са страницом — — — — — — —	72
Састав двокрилних врата на средини — — — — — — —	73
Састав страница са леђима — — — — — — —	74
Геометриско приказивање састављање фурнира — — — — — — —	75